

Ennakkovaikutusten arviointi

Kangaslammin palvelukeskuksen lakkauttaminen

Kaija Kokkonen
vs. toimialajohtaja
15.9.2026

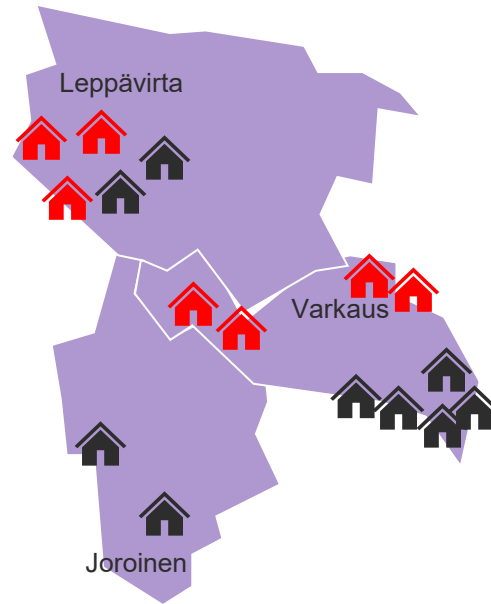
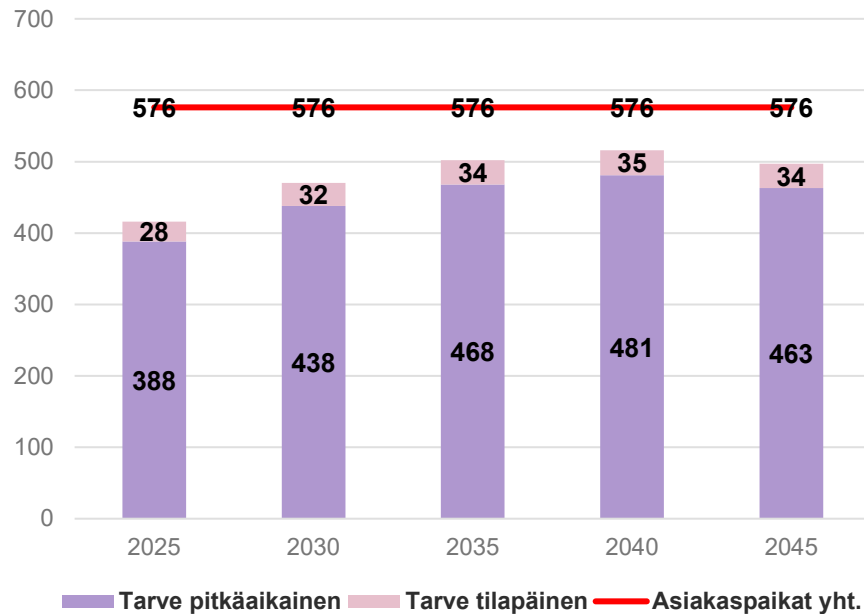
Vuodesta 2025 vuoteen 2045 - Varkaus, Leppävirta, Joroinen

Käytettävissä olevat asiakaspaikat,
tilanne 12/2025

🏠 Ympäri vuorokautinen, oma 336 (58 %) paikkaa

🏠 Ympäri vuorokautinen, osto 240 (42%) paikkaa

Ympäri vuorokautinen, yhteensä 576 paikkaa

**Yhteensä ympäri vuorokautinen
pitkäaikainen ja tilapäinen asuminen**

Laskennallisesti alueen käytettävissä olevat paikat riittävät vastaamaan kokonaistarpeeseen, muuttamalla pitkäaikaisen asumisen oman tuotannon paikkoja tilapäisen asumisen paikoiksi. Asiakaspaikkoja voidaan vähentää 79 vuoteen 2045 mennessä.

Miksi muutosta valmisteltiin?

Suunnitelman taustalla on ollut hyvinvointialueen tiukka taloudellinen tilanne sekä yksiköiden toimintaan ja tiloihin liittyvät haasteet

- Kangaslammin yksikköön on ollut haasteita saada työntekijöitä sekä asukkaita pitkäaikaisesti ja siellä on tyhjillään olevia tiloja, joiden vuokrakuluja ei voi kohdentaa asukasvuokriin.
 - **Yksikössä yhteensä 20 asiakaspaikkaa, joista 2 on ollut tilapäisessä käytössä, koska pitkäaikaiseen asumiseen ei ole saatu asiakkaita.**
 - **Henkilöstön saatavuus on ollut haasteellista jo pitkään.**
 - **Tiloihin on arvioitu myös muuta käyttöä, mutta ei ole tarvetta esimerkiksi yhteisöllinen asumiseen.**

Kustannuslaskelma

Talousarvio 2026 (ulkoiset kulut) netto –870 788€ (tulot + menot)

- **menot – 1 221 788 eur ja tulot +351 000**

Toteuman 8/2026 mukainen ennuste vuodelle 2026 (ulkoiset kulut) netto – 941 677 € (tulot ja menot)

- **menot – 1 336 593 eur, tulot +395 000 eur**

Vuokrakustannus vuonna 2026: -420 000/vuosi Vuokratulot: +103 000 eur/vuosi.

- **Vuokratappio vuonna 2026 = -317 000 eur/vuosi (nykyisillä asukasvuokrahinnoilla)**

Varkauden kaupungin vuokranalennusehdotuksen jälkeen vuodelle 2027:

Vuokrakustannus: - 180 000/vuosi Vuokratulot: +103 000 eur/vuosi

- **Vuokratappio – 77 000 eur/vuosi**

Kertakustannukset asiakkaiden muuttamisesta ovat vähäisiä:

- Muuton aiheuttamat kuljetuskustannukset alle 5000 eur
- Ostopalvelukustannukset kasvavat määräraikaisesti, jos jonotilanne sitä edellyttää

Säästöpotentiaali
kokonaisuudessaan
noin 1 milj. € vuodessa

Asukaskuuleminen 1.9.2026 Kangaslamilla

Yhteenveto

Tilaisuudessa tuotiin laajasti esille huoli Kangaslammin palvelukeskuksen lakkauttamisen vaikutuksista **asukkaisiin, läheisiin, henkilöstöön ja koko alueen elinvoimaan**

Osallistujat vaativat tarkempaa selvitystä ja arviointia erityisesti:

- 1) **Muutoksen vaikutuksista asiakkaisiin**
- 2) **Tarkempaa kustannuslaskentaa säästöistä**
- 3) **Vaihtoehtoisten ratkaisujen selvittämistä tilojen käytölle, palveluiden kehittämiseksi sekä lisäämiselle ennen lopullisen päätöksen tekemistä (mm. yhteisöllinen asuminen)**
- 4) **Vuokran alentamisneuvottelujen käymistä Varkauden kaupungin kanssa**

Ennakkovaikutusten arviointi Kangaslampi

Päätöksen tavoite ja keskeinen peruste

- Talouden tasapainottaminen ja sopeuttaminen jo vuoden 2026 aikana
- Perustuu alueelliseen tavoitepeittävyys: 6% yli 75-vuotiaiden osalta (R2 ohjelma) ja palvelujen yhdenvertaiseen järjestämiseen Pohjois-Savon hyvinvointialueella
- Vaikea henkilöstön saatavuus – jatkunut jo pidemmän aikaan
- Palveluiden turvaaminen, riittävä henkilöstömitoitus – henkilöstön saatavuuden haasteet on asiakasturvallisuusriski
- Pitkäaikaisten asiakkaiden saaminen on ollut haasteellista, osa paikoista on käytössä tilapäisessä asumisessa lyhytaikaisesti tämän vuoksi.

Asiakkaat

- Asumispalvelu järjestyy tarpeen mukaisesti asiakkaille jatkossakin – asiakkaan toive kuullaan uudesta asumispaikasta
- Kangaslammin alueella asuvien läheisten vierailumatka pitenee, mutta suurimman osan asiakkaiden läheisten vierailumatka lyhenee
- Nykyisten asiakkaiden/läheisten kanssa käydään yksilökohtaiset keskustelut ja kartoitetaan soveltuvien asumisyksikkö
- Muuton aiheuttamat riskit asiakkaille tunnistettu, mutta kokemuksen mukaan asiakkaat kotiutuvat pääsääntöisesti hyvin uuteen asumisympäristöön
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä hoidon/hoivan ja palvelun laatu eivät muutu vaan pysyy ennallaan
- Asiakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti.

Henkilöstö

- Henkilökunnasta noin puolet työntekijöistä käy töissä muualta kuin Kangaslammin alueelta.
- Henkilökunnan saatavuus on ollut haasteellista jo useiden vuosien ajan, toistaiseksi voimassaoleviin sekä lyhytaikaisiin työsuhteisiin ei ole saatu riittävästi henkilökuntaa
- Muutokseen liittyen henkilöstön kanssa käydään urakeskustelut ja toiveet kuunnellaan uudesta työtehtävästä – henkilökunnalle tarjotaan soveltuvia tehtäviä hyvinvointialueelta (henkilöstö on YT menettelyn piirissä)
- Muutoksen aiheuttamat riskit ja epävarmuus henkilökunnalle tunnistettu

Ennakkovaikutusten arviointi Kangaslampi

Organisaatio

- Talouden sopeuttaminen pidempiaikaisesti on välttämätöntä
- Palveluiden järjestäminen yhdenvertaisesti toteutuu
- Pyritään kokonaisuudessaan taloudelliseen toimintaan
- Kiinteistössä on merkittäviä vuokrakuluja ja tyhjiä tiloja, joita ei saada tällä hetkellä katettua. Varkauden kanssa neuvoteltu vuokran suuruudesta, mutta edelleen vuokrasta jäisi kattamattomia vuokrakustannuksia.

Ympäristö, Talous, Elinvoima

- Kangaslampi on aktiivinen kyläyhteisö ja palvelukeskuksen lakkauttaminen vaikuttaa Kangaslammin alueen asumispalveluihin. Asumispalvelut järjestetään kuitenkin jatkossakin asiakkaille lähialueella yhdenvertaisesti.
- Talous: lakkauttamisella merkittäviä säästömahdollisuuksia lyhytaikaisesti sekä pitkäaikaisesti.
- Työmatkaliikenteeseen muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta.
- Alueen elinvoimaan on tunnistettu mahdollisia vaikutuksia jonkin verran etenkin paikallisen apteekin osalta. Paikallisen kaupan toimintaan asumisyksikön asiakkaiden osalta ei ole vaikutusta. Muita vaikutuksia alueen elinvoimaan ei tunnisteta.

Strategia

- R2-ohjelman mukainen
- Palvelustrategian sekä palveluverkkosuunnitelman mukainen (6/2026)

Vaihtoehdot – palvelujen kehittäminen ja lisääminen

- Tilojen käytön ja palvelujen kehittämisen vaihtoehdot kysytty myös muilta toimialoilta – muilla toimialoilla ei ole tarvetta tilojen käytölle
- Yhteisöllinen asuminen selvitetty – ei riittävästi tarvetta – laskennallinen tarve (2%) Kangaslammin alueen väestöpohjalla noin 2 - 3 paikkaa
- Vaihtoehtoisia ratkaisuvaihtoehtoja ei ole tunnistettu palveluiden kehittämiseksi tai lisäämiseksi Kangaslammin alueella.

Ennakkovaikutusten arviointi Kangaslampi

Kiinteistö

- Pohjois-Savon hyvinvointialue on kiinteistössä vuokralla. Varkauden kaupungin mukaan rakennuksella on edelleen käyttöikää jäljellä, kiinteistön tekninen kunto on hyvä.
- Kiinteistön kunto ei ole ollut perusteena lakkautumiselle
- Tiloissa on käyttämättömiä neliöitä ja vuokratukustannuksia ei pystytä jyvittämään asiakkaille
- Hyvinvointialueelle tulee vuokratappiota kiinteistöstä.
- Yhteisen keskustelun 14.9. perusteella Varkauden kaupungin viranhaltijat ovat valmiita esittämään omaan päätöksentekoonsa vastaantuloa Kangaslammin asumisyksikön vuokrassa 1.1.2027 lähtien, mikäli hyvinvointialue jatkaa toimintaansa ja kohteen vuokrausta. Kangaslammin asumisyksikön kokonaisvuokra on hetkellä yhteensä noin 420 000 € vuodessa sisältäen pääoma- ja ylläpitovuokran. Jatkossa hyvinvointialue ei maksaisi kohteesta muuta kuin ylläpitovuokraa, jolloin vuokran alennus olisi noin 240 000 € ja jäljelle jäävät ylläpitokustannukset noin 180 000 €. Vuokratappiota myös tästä syntyy noin 80 000 eur/vuosi.
- Kiinteistön osalta on kartoitettu myös muiden toimialojen tarpeet kiinteistön käytölle ja kiinteistön kehittämiseksi. Muilla toimialoilla ei ole tarvetta kiinteistölle.

Riskit

- Asiakkaat - suurimmat vaikutukset liittyvät muuttoon ja tutun ympäristön muutokseen. Muutos suunnitellaan yksilöllisesti ja asiakkaiden ja läheisten toiveet kuullaan.
- Henkilöstö - muutoksesta aiheutuvaa epävarmuutta, mutta työpaikat voidaan turvata. Muutos vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointiin.
- Asiakas- ja potilasturvallisuus – osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden haasteet on riski riittävän henkilöstömitoituksen toteutumiselle ja aiheuttaa myös riskin asiakasturvallisuudelle, jos toiminta Kangaslammilla jatkuu.
- Mainevaikutukset – luottamus siihen, että palvelut pystytään järjestämään, vaikka asiakaspaikkoja vähennetään
- Toteutusriskit: Palveluiden saatavuuden ja henkilöstöresurssien vahvistuminen muissa asumisen yksikössä lähialueella, asiakkaiden sijoittuminen vapautuville paikoille viivästyy tai joudutaan turvautumaan osittain lisäostopalveluihin.
- Muutoksenhallinnan riskit: Aktiivinen tiedottaminen ja yhteistyö asiakkaiden, läheisten, henkilökunnan ja sidosryhmien kanssa keskeistä. Hyvä suunnittelu ja aikatauluttaminen huomioitu valmistelussa
- Palvelujen saavutettavuus: palvelut järjestetään ja ovat saavutettavissa lähialueella, palvelujen saavutettavuus toteutuu yhdenvertaisesti alueellinen peittävyys huomioiden
- ~~Palveluiden järjestäminen hidastuu- hyvinvointialue seuraa palveluiden oikea-aikaista järjestymistä jatkuvasti~~

Yhteenveto

Aikaisemmin laadittua vaikutusten arviointia on täydennetty 1.9.2026 asukaskuulemisessa esiin nostettujen keskeisten tarkennuspyyntöjen perusteella.

Tarkennusten jälkeen muutosten vaikutukset on arvioitu kokonaisuuden kannalta hyväksyttäväksi, vaikka yksilötasolla kaikkia haittavaikutuksia ei voi välttää. Vaikka osa vaikutuksista on negatiivisia, niitä ei voi pitää kohtuuttomina tai suhteellisuusperiaatteen vastaisina.